

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____
_____ 2020

AVIZAT

Secția AȘM _____
_____ 2020

RAPORT ANUAL

privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023)
Aspecte psihosociale ale securității psihologice și manifestările ei în plan social la copii
cifrul 20.80009.0807.31

Prioritatea strategică **IV. Provocări societale**

Conducătorul proiectului

Sanduleac Sergiu

Rector interimar, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Ursu Ludmila

Secretatul științific al Senatului

Garștea Nina

Chișinău 2020

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Determinarea bazelor teoretice ale aspectelor psihosociale în formarea securității psihologice la copii de diferite vârste

2. Obiectivele etapei anuale

1. Studiul literaturii cu privire la bazele științifico-metodologice în domeniul securității psihologice;
2. Studiul bunelor practici naționale și internaționale cu privire la securitatea psihologică la copii;
3. Selectarea și elaborarea metodelor de cercetare a factorilor și condițiilor ce contribuie la securitatea psihologică la copii;
4. Elaborarea metodologiei de evaluare a securității psihologice la copii de diferite vârste.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Analiza literaturii științifice cu privire la complexitatea securității psihologice;
2. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice din perspectiva optimismului și a stării de bine;
3. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice din perspectiva psihogenezei afectivității;
4. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice în raport cu agresivitatea;
5. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice în raport cu stresul și anxietatea;
6. Studiul specificului securității psihologice în sfera protecției sociale a copiilor;
7. Studiu bunelor practici naționale cu privire la problematica securității psihologice la copii în instituțiile de învățământ;
8. Elaborarea a două chestionare de identificare a securității psihologice: general și situațional (în context școlar);
9. Identificarea materialului psihodiagnostic pentru diagnosticarea securității psihologice.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Analiza literaturii științifice cu privire la complexitatea securității psihologice;
2. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice din perspectiva optimismului și a stării de bine;
3. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice din perspectiva psihogenezei afectivității;
4. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice în raport cu agresivitatea;
5. Analiza teoretică a fenomenului securității psihologice în raport cu stresul și anxietatea;
6. Studiul specificului securității psihologice în sfera protecției sociale a copiilor;
7. Studiu bunelor practici naționale cu privire la problematica securității psihologice la copii în instituțiile de învățământ;
8. Elaborarea a două chestionare de identificare a securității psihologice: general și situațional (în context școlar);
9. Identificarea materialului psihodiagnostic pentru diagnosticarea securității psihologice

5. Rezultatele obținute

În baza realizării obiectivelor cercetării propuse pentru anul 2020:

S-a constatat:

- Securitatea psihologică, ca fenomen socio-cultural, necesită o abordare multiaspectuală și integrează o multitudine de aspecte ale realității sociale, fiecare dintre acestea fiind importante atât pentru individ, cât și pentru societate în ansamblul său. Când o persoană experimentează instabilitate în mediul său, bunăstarea psihologică se micșorează și este extrem de sensibilă la „șocul viitor”.
- Problema securității psihologice a copiilor și manifestările ei în plan social este extrem de actuală în Republica Moldova, cel puțin din două considerente. În primul rând, pentru că securitatea psihologică este un construct multidimensional care implică mai multe aspecte legate de: reziliență, capacitatea de a face față stresului, anxietății, singurătății, actelor de agresiune, abuzului, atacurilor emoționale etc. Conceptul de securitate psihologică este destul de larg și implică un conținut destul de amplu ce include comportamente, emoții, sentimente, comunicare, atitudini, mecanisme psihologice de adaptare etc., toate acestea având ca scop orientarea personalității spre bunăstare individuală. În al doilea rând studiul național „*Bullyingul în rândul adolescenților din Republica Moldova*”, realizat în 2019 de „Sociopolis” în parteneriat cu MECC și UNICEF, a demonstrat faptul că 86,8% din totalul elevilor claselor VI–XII din Republica Moldova sunt afectați de bullying. Influența bullyingului asupra elevilor este diferită: unii dintre elevi devin victime ale bullyingului, alții agresori sau martori. O parte dintre elevi nu se încadrează doar într-un singur grup din cele nominalizate mai sus, ei fiind, uneori, victime, alteori, martori ai situațiilor de bullying, iar în unele cazuri agresori. Totodată, conform datelor UNICEF, (datele pot fi accesate aici) situația copiilor din Republica Moldova a devenit și mai dificilă: în perioada pandemiei, din aprilie până în septembrie, consilierii de la Telefonul Copilului au recepționat peste 1700 de apeluri; trei din patru apeluri (peste 1300), au venit din partea copiilor; potrivit datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în prima jumătate a anului curent, 32 de copii și-au pierdut viața din cauza accidentelor casnice; doar în prima jumătate a anului, profesorii și educatorii au identificat peste 3.500 de cazuri suspecte de abuz fizic, emoțional, neglijare, exploatare prin muncă, hărțuire sexuală și bullying; în tot acest timp, peste 500 de mii de copii din Moldova au rămas izolați acasă, împreună cu familiile lor.
- În special, particularitățile trăirilor emoționale (frici, anxietate, stres) la diferite etape

de vârstă. Perioada preșcolară este marcată de anumite anxietăți, neliniști și temeri specifice. Copiii între 4 și 7 ani se confruntă frecvent cu următoarele anxietăți, neliniști și temeri: teama de scene groaznice din filme, teama de întuneric, teama de a rămâne singur (teama de singurătate), teama de animale, teama de pedeapsa părinților, teama de a fi certat de părinți (în special de mama) și teama de bătaii, lovituri și pișcături.

- Un număr mare de școlarii mici sunt afectați de nivel ridicat de anxietate. S-au constatat posibilele determinante ale anxietății în școlaritatea mică: familia în care cresc și sunt educați copiii (componenta familiei), climatul familial (situația familială favorabilă, anxietate în familie, conflict în familie, simțul inferiorității și ostilitate în familie) și autoaprecierea.
- În școlaritatea mică este pronunțată anxietatea școlară. Elevii mici cu anxietate școlară deseori manifestă temeri să nu întârzie, să nu uite să îndeplinească o anumită sarcină, că nu o să știe răspunsurile la test, că vor fi evaluați și apreciați necorespunzător sau că o să fie agresați de copiii bătauși. Se poate să se teamă să nu își dezamăgească sau să-și supere învățătoarea sau părinții. Teama de respingere sau de ridicol, pot deveni trăiri foarte intense și au rădăcini în atașamentul copilului față de părinte, rezultat din securitatea emoțională. Unii din copiii cu anxietate școlară au un simț al responsabilității și îndatoririi foarte dezvoltat. Ei simt că trebuie să fie perfecți, să nu facă niciodată vreo greșeală, să nu provoace învățătoarei, colegilor și părinților vreo supărare. Fetele prezintă anxietate școlară mai accentuată comparativ cu băieții.
- Anxietatea ridicată a adolescenților este în interrelații cu următorii factorii de personalitate: factorul E *supunere* – dominanță, factorul G *supraeu slab* – forța supraeului, factorul H: timiditatea – îndrăzneala, factorul I raționalitatea – *afecțiunea*, factorul Q *încredere* – *tendință spre culpabilitate*, factorul Q2 *atitudinea de dependență* – independență față de grup și factorul Q4: *tensiune ergică slabă* și *tensiune ergică ridicată*.
- Nivelul de dezvoltare a inteligenței sociale la adolescenți este sub mediu, există diferențele de gen în ceea ce privește nivelul general de dezvoltare a inteligenței sociale.

Au fost stabilite:

- Specificul manifestării securității psihologice la copii se simt psihologic sigure, percep, de obicei, că lumea este sigură din punct de vedere emoțional sau fără daune emoționale;
- Securitatea psihologică poate fi privită numai în contextul unui grup și în legătură directă cu trebuința de securitate;

- Conceptul de siguranță psihologică nu este omogen și reprezintă o dimensiune independentă în sistemul general de securitate, reprezintă starea mediului informațional și condițiile vieții societății, care nu contribuie la încălcarea condițiilor psihologice ale integrității subiecților sociali, adaptabilitatea funcționării și dezvoltării acestora;
- Securitatea psihologică reprezintă un construct fundamental ce poate fi constituit din mai multe resurse cum ar fi: starea de bine și optimismul, atașamentul, auto-actualizarea, echilibru emoțional, deschidere. Toate aceste resurse fiind foarte bine conturate deja la vârsta adolescenței permit persoanei să facă față agresiunilor, să adopte strategii de coping active, să fie rezilienți și auto-eficienți și să acționeze coresponsabil la factorii de amenințare din exterior prin acumularea capitalului psihologic necesar de a fortifica securitatea psihologică;
- Specificul inteligenței sociale ca resursă cognitivă a securității psihologice la adolescenți din diferite tipuri de familie: adolescenții din familii incomplete comparativ cu cei din familii complete au un nivel mai ridicat de dezvoltare a inteligenței sociale la *factorul de cunoaștere a claselor de comportament, factorul de cunoaștere a transformărilor comportamentale*, precum și pentru *nivelul general* al inteligenței sociale;
- *Comportamentele dezadaptative* care fac parte din categoria comportamentelor cu risc pentru sănătatea fizică și psihică a persoanelor, având consecințe negative pe tot parcursul vieții; comportamente care afectează zona securității fizice și psihice a persoanei. Psihologul canadian William E. Blatz a definit securitatea ca fiind sentimentul în care omul se simte în siguranță, se percepe în afara pericolului, fiind o senzație subiectivă. Iar comportamentele agresive ale unei persoane, îndreptate asupra altora nu-i oferă acesteia siguranță și stare de bine. Acest fapt este condiționat de imposibilitatea de a gestiona emoțiile, comportamentele, de a evalua și controla situația, dar și imposibilitatea de a anticipa și prezice consecințele.

Au fost delimitate și explicate:

- Concepte științifice privind securitatea psihologică, aspecte psihologice și sociale ale securității, agresivitate, stres, comportament agresiv, violență, comportament dezadaptativ, dar și resursele securității psihologice: optimismul, reziliența, starea de bine, starea afectivă (emoții, sentimente, atitudini).
- Definiția a Inteligenței Sociale: *Inteligența socială este un construct multidimensional și integrat, determinat de un complex de abilități cognitive, sociale, comportamentale, comunicaționale și trăsături personale, care tind să regleze relațiile interpersonale, să asigure adaptarea socială ce se exprimă în manifestarea performanțelor individuale*

pentru atingerea obiectivelor proprii

A fost demonstrat:

- *Securitatea psihologică* reprezintă o stare în care o persoană percepe că mediul său este în siguranță și nu prezintă pericole și amenințări. Persoanele care se simt psihologic sigure, percep, de obicei, că lumea este sigură din punct de vedere emoțional sau fără daune emoționale. Securitatea psihologică reprezintă factorul cheie ce determină securitatea în general atât a copiilor cât și a adulților, pentru că de ea depinde ce decizii va lua subiectul ulterior în viața de zi cu zi sau în mediul online, având repercusiuni în funcționarea optimă a oricărui sistem de funcționare începând cu relațiile internaționale, interesele naționale, diverse structuri și organizații private și de stat și terminând cu funcționarea sănătoasă a familiei.
- În condiții experimentale este posibil de a dezvolta inteligența socială, de a dezvolta empatia la preadolescenții contemporani, de a diminua din comportamentul delincvent la adolescenți, fapt ce va conduce spre creșterea nivelului de securitate psihologică în rândul adolescenților;
- Faptul că, fenomenul migrației, lipsa sau insuficiența dezvoltării atașamentului emoțional, stilul parental educațional produce un impact negativ asupra copiilor și asupra familiilor lor, contribuind la dezintegrarea familiilor și la creșterea numărului de copii privați de afectivitate parentală, educație, protecție și siguranță.
- Necesitatea de cunoaștere de către părinții și profesorii a mecanismelor care duc la apariția comportamentelor agresive, sursele ce generează și le întrețin, formele și tipurile de manifestare, dar și managementul acestor comportamente de risc, strategiile de modificare comportamentală pentru asigurarea securității fizice și psihice a copiilor.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

1. Monografii (recomandate spre editare de senatul instituției acreditate la profilul respectiv)

1.2. monografii colective (cu specificarea contribuției personale)

1. **RACU, I., PÎSLARI S.** *Dezvoltarea empatiei la vârsta preadolescentă*. Chișinău, Tipogr. UPS „I. Creangă”. 2020. 250 p. ISBN 978-9975-46-439-0.
2. **RACU, I., PLATON, I.** *Dezvoltarea inteligenței sociale în vârsta adolescentă timpurie*. Chișinău, Tipogr. UPS „I. Creangă” 2020. 480 p. ISBN 978-9975-46-457-4.
3. **SANDULEAC, S., LOSÎL, E., ș.a.** *Aspecte psihosociale ale securității psihologice*. Chișinău: Pulsul Pieței 2020. 240 p.

2. Articole în reviste științifice

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

Categoria B

1. GHIȚĂ, M., PERJAN, C. Particularitățile socio-afective ale bullying-ului în mediul școlar-considerații actuale asupra studiilor. *Revista Psihologie. Pedagogie Specială. Asistență Socială*. nr. 1(28), Chișinău, 2020. p. 54-64. ISSN 1857-0224.
2. GLAVAN, A., VÎRLAN, M. Rolul factorilor sociali în cadrul etiologiei accidentului vascular cerebral. *Revista Psihologie. Pedagogie specială. Asistență socială*. 2020. nr. 3(60). pp.82 - 94. ISSN 1857 - 0224.
3. LOSÎ, E. Recenzie la monografia Psihologia anxietății la copii și adolescenți, elaborată de Racu Iulia. *Revista Psihologie. Psihopedagogie Specială. Asistența socială*. nr 3 (60) 2020. p.144-145. ISSN 1857-0224.
4. POPESCU, C. Locul securității psihologice în ierarhia valorică a tinerilor. *Revista Psihologie* nr. 1-2 2020. pp. 14-22 ISSN 1857-2502 DOI: 10.5281/zenodo.3941577
5. RACU, I., PLATON I. Dezvoltarea inteligenței sociale în vârsta adolescență timpurie. *Revista Psihologie. Pedagogie specială. Asistență socială*. nr. 3(60). p. 3-28. 2020. ISSN 1857-0224
6. RACU, IU. Anxietățile, neliniștile și temerile preșcolariilor. *Revista Psihologie Pedagogie specială Asistență socială*. nr.1 (58). 2020. p. 119 – 130. ISSN 1857-0224.
7. SANDULEAC, S. PLĂMĂDEALĂ V. Stresul la cadrele didactice din învățământul special și cel de masă din perspectiva securității psihologice. *Revista Psihologie* nr. 1-2 2020. pp. 29-39 ISSN 1857-2502 DOI: 10.5281/zenodo.3941605
8. VASILIU, D., ADĂSCĂLIȚĂ, V. Cum influențează factorii de personalitate din teoria social-cognitivă performanța academică a studenților. *Revista Psihologie. Pedagogie specială. Asistență socială*. 2020. nr. 1(58). pp. 92 - 103. ISSN 1857 – 0224

Categoria C

1. GLAVAN, A., VÎRLAN, M. Managementul psihologic al reabilitării deficitului cognitiv post accident vascular cerebral. *Vector European*, revistă științifico-practică, 1/2020, USEM, p. 150, ISSN 2345-1106

2. **LOSÎI, E., CRĂȘMARU, A.** Trăsăturile de personalitate ale femeilor supuse violenței domestice. *Revista Psihologie* 2020. nr. 1-2 (36), p. 58-65. ISSN 1857-2502.
3. **VÎRLAN, M., MATRAN, T.,** Impactul inteligenței emoționale a asistenților sociali în prestarea serviciilor sociale. *Revistă științifico-practică Vector European*, 2/2020, USEM, p. 200, ISSN 2345-1106
4. **VÎRLAN, M.** Recenzie la monografia „Dimensiuni psihologice ale reabilitării post accident vascular cerebral”, autor Aurelia Glavan, dr. în psihologie, *Vector European*, revistă științifico-practică, 2/2020, USEM, p. 209, ISSN 2345-1106
5. **ZUBENSCHI, E., VÎRLAN, M.** Dizontogeneza adicțiilor. *Revista științifico-practică, Vector European*, 1/2020, USEM, pg. 200, ISSN 2345-1106

3. Articole în culegeri științifice

3.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. **ADĂSCĂLIȚĂ, V.** Профилактика буллинга как условие создания психологически безопасной образовательной среды школы. În *Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului*. Materialele conferinței științifice internaționale ”Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”, 8-9 octombrie 2020, Seria 22, coord. Șt. Igor Racu, Silvia Chicu. Vol. 1. Tipogr. UPS "Ion Creangă, 2020, pp. 31-36. ISBN 978-9975-46-449-9
2. **CERNEAVSCI V., PLĂMĂDEALĂ V.** Influența stilurilor parentale asupra dezvoltării personalității copilului. În: *Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului*. Materialele conferinței științifice internaționale Seria XXII, Vol. I, Chișinău, 2020, p.226-232. ISBN 978-9975-46-449-9.
3. **LOSÎI, E.** Tehnologiile informaționale și aptitudinile de comunicare ale studenților. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Conferința științifică internațională*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 8 -9 octombrie 2020 p. 8-15 ISBN 978-9975-3370-1-4.
4. **OLARU, L. VÎRLAN, M.** Strategii de diminuare a comportamentului agresiv la preșcolari. În *Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului*. Materialele conferinței științifice internaționale ”Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”, 8-9 octombrie 2020, Seria 22, coord. Șt. Igor Racu, Silvia Chicu. Vol. 1. Tipogr. UPS "Ion Creangă, 2020, pp. 200-203. ISBN 978-9975-46-449-9.

5. **PLĂMĂDEALĂ, V.** CERNEAVSCI, V. Securitatea psihologică și violența cibernetică la adolescenți. În „*Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului*”, Materialele conferinței științifice internaționale Seria XXII, Vol. I, Chișinău, 2020, p.2013-226. ISBN 978-9975-46-449-9.
6. **RACU, I.**, NICOLAESCU E. Factorii de personalitate implicați în structurarea pattern-ului delincvent la adolescenți. În: *Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului*. Seria XXII. Vol. I. p. 396-406. ISBN 978-9975-46-449-9
7. **RACU, IU.** Anxietatea școlară la copiii claselor primare. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: Materialele conferinței științifice internaționale*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2020. V. I. p. 24 – 31. ISBN 978-9975-46-450-5.
8. **RACU, IU.** Determinantele psihologice ale anxietății la școlarii mici. În: *Psihologia în mileniul III: provocări și soluții, conferință științifică internațională*. Bălți: USARB. 2020. p. 189 – 195. ISBN 978-9975-50-247-4.
9. TUDOR, G., **VÎRLAN, M.** Îmbunătățirea capacității de adaptare și funcționare socială a adolescenților ce utilizează excesiv instrumentele SMART. În *Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului*. Materialele conferinței științifice internaționale ”*Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*”, 8-9 octombrie 2020, Seria 22, coord. Șt. Igor Racu, Silvia Chicu. Vol. 1. Tipogr. UPS ”Ion Creangă, 2020, pp. 196 – 199. ISBN 978-9975-46-449-9.
10. **VÎRLAN, M.**, GRUIȚĂ, M., HAZARAPU, D. Influența modelelor parentale în structura personalității infractorilor agresivi versus nonagresivi. În: *Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului*. Materialele conferinței științifice internaționale ”*Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*”, 8-9 octombrie 2020, Seria 22, coord. Șt. Igor Racu, Silvia Chicu. Vol. 1. Tipogr. UPS ”Ion Creangă, 2020, pp. 204 – 213. ISBN 978-9975-46-449-9.
11. СТРПАТАН, В.С., **ПЛЭМЭДЯЛЭ, В.** Технология «равный-равному» в профилактике ВИЧ/СПИДа в молодежной среде // *Мировые цивилизации*, 2020 №1–2, <https://wcj.world/PDF/09PSMZ120.pdf> (доступ свободный).

3.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare națională

1. **RACU, IU.** Anxietatea și trăsăturile de personalitate la adolescenți. În: *Integrare prin cercetare*. Conf. științ. naț. cu participare internaț. Chișinău: CEP USM. 2020. p. 36 – 41. ISBN 978-9975-152-53-2

8. Lucrări științifico-metodice și didactice

8.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

1. SANDULEAC, S., PERJAN, C. Culegere de teste pentru diagnosticarea securității psihologice la copii. Chișinău: Pulsul Pieței 2020. 116 p.

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezumate/abstracte) la foruri științifice

Teze în culegeri științifice

1. Conferința științifică internațională *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, 8 – 9 octombrie 2020, Chișinău, Moldova. *Anxietatea școlară la copiii claselor primare*. RACU Iulia.
2. Conferința științifico-practică națională a psihologilor *Asistența psihologică la etapa contemporană: realități și perspective*, Ediția 1, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, 23 octombrie 2020, Bălți, Moldova. *Coordonatele psihologice ale anxietății la preșcolari*. RACU Iulia
3. Conferința științifică națională cu participare internațională *Integrare prin cercetare și inovare*, 10 noiembrie 2020, USM, Chișinău, Moldova. *Anxietatea și trăsăturile de personalitate la adolescenți*. RACU Iulia.
4. Conferința științifică națională cu participare internațională „Preocupări contemporane ale criminologiei, dreptului și psihologiei în condiții de pandemie” dedicată împlinirii a 25 de ani a învățământului criminologic și 30 de ani de dezvoltare a Psihologiei Aplicate. 17.10.2020, Chișinău. *Aspecte psihologice ale oboselii profesionale*. LOSÎI Elena.
5. Conferința științifică națională cu participare internațională ”Preocupări contemporane ale criminologiei, dreptului și psihologiei în condițiile pandemiei” 17 octombrie 2020. *Influența relațiilor familiale asupra dezvoltării sferei afective la copilul factor al securității psihologice*. PERJAN Carolina.
6. Conferința științifică internațională ”Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”, 8-9 octombrie 2020. Prezentarea tip comunicare *Strategii de diminuare a comportamentului agresiv la preșcolari*. VÎRLAN Maria.
7. Conferința științifică internațională ”Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”, 8-9 octombrie 2020. Prezentarea tip comunicare *Influența modelelor parentale în structura personalității infractorilor agresivi versus nonagresivi*. VÎRLAN Maria.
8. Conferința științifică internațională ”Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”, 8-9 octombrie 2020. Prezentarea tip comunicare *Îmbunătățirea capacității de*

adaptare și funcționare socială a adolescenților ce utilizează excesiv instrumentele SMART.

VÎRLAN Maria.

9. Conferința științifică internațională ”Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”, 8-9 octombrie 2020, Chișinău, UPS „Ion Creangă”. Prezentarea tip comunicare

Профилактика буллинга как условие создания психологически безопасной образовательной среды школы. ADĂSCĂLIȚĂ Viorica

10. Conferința națională „Pldoarie pentru o educație parentală de calitate: provocări și perspective”, 19-20 noiembrie 2020. Prezentare tip comunicare Programul de educație parentală

Fără palme și abuz sau cum să stabilești cu dragoste și respect limitele pentru copil.

ADĂSCĂLIȚĂ Viorica

Avize

1. LOSÎI, E. Aviz de evaluare a Raportului privind promovarea schimbărilor/asigurarea calității educației la nivel local, raional, republican, elaborat de Lozan Ala, psiholog, grad didactic superior în vederea confirmării gradului didactic.

2. LOSÎI, E. Aviz de evaluare a Raportului privind promovarea schimbărilor/asigurarea calității educației la nivel local, raional, republican, elaborat de Perciun Natalia, psiholog, grad didactic superior în vederea confirmării gradului didactic.

3. LOSÎI, E. Aviz la lucrarea metodică Dezvoltarea capacităților de autoeducație a elevilor de vârstă școlară mică în cadrul activităților extrașcolare, elaborată de către conducătorul de cerc, grad didactic I Cezara Popel pentru conferirea gradului didactic superior.

4. LOSÎI, E. Aviz la lucrarea metodică Comunicarea eficientă – modalitate de armonizare a relațiilor părinte-adolescent, elaborată de către Maximenco Lilia, psiholog, grad didactic I, în vederea confirmării gradului didactic.

5. LOSÎI, E. Aviz la lucrarea metodică *Стильжизникакфакторпсихологическогоблагополучиястаршекласников*, elaborată de către Cozman Tatiana, psiholog, grad didactic I, în vederea confirmării gradului didactic

8. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

Rezultatele proiectului cad sub incidența licenței CC (CommonCreativeLicence) și sunt publicate cu acces deschis în repositoriul universității și alte baze de date naționale și internaționale.

9. Materializarea rezultatelor obținute

Rezultate obținute au fost materializate în primul rând sub forma a trei monografii cu referire la tematica proiectului și un ghid metodologic de stabilire a psihodiagnosticului securității psihologice, în cadrul căreia au fost publicate două chestionare de identificare a securității psihologice. Totodată rezultatele au fost materializate sub forma Tezelor de master susținute în anul 2020. Acestea au un impact social prin faptul elaborării și aplicării în practica psihologică a cunoștințelor științifice privind fenomene psihologice studiate în legătură cu securitatea psihologică a copiilor. La fel, și prin implementarea în activitatea psihologilor din sistemul de educație a programelor de intervenție psihologică elaborate și aprobate în cadrul cercetărilor de master, orientate atât spre organizarea activităților cu copii de diferite vârste, cât și cu adulți, în grija cărora aceștia se află (părinți și cadrele didactice).

Temele tezelor de master susținute în 2020 relevante subiectelor de studii din cadrul proiectului	Masterand	Conducător științific
Strategii de diminuare a emoțiilor negative la adolescenți	Cecan Diana	Racu Iu.
Modalități de dezvoltare a inteligenței emoționale la preadolescenți	Manica Liliana	Racu Iu.
Dezvoltarea încrederii în sine la preșcolarii cu anxietăți și frici	Crasov Valeria	Racu Iu.
Dezvoltarea inteligenței emoționale la adolescenți	Barari Ina	Losii E.
Diminuarea agresivității la preadolescenți	Poiană Svetlana	Losii E.
Agresivitatea și comportamentul agresiv la adulți în funcție de gen	Loghin Aliona	Racu Ig.
Autoreglarea agresivității la tineri	Cataraga Grigore	Losii E.
Inteligența emoțională la cadrele didactice	Morari Mihaela	Perjan C.
Influența stresului asupra relațiilor la locul de muncă	Gîncota Gheorghe	Perjan C.

10. Dificultățile în realizarea proiectului

În pofida faptului că noul context social a sporit actualitatea și necesitatea realizării studiului dat, au existat o serie de dificultăți pe parcursul realizării obiectivelor preconizate pentru acest an. Printre ele menționăm:

- imposibilitatea realizării vizitelor de studiu, deplasărilor în vederea documentării, schimbului de informații cu alte universități, centre de cercetare etc. din țară și de peste hotare;
- acces defectuos la informație din cauza accesului restricționat în biblioteci, săli de lectură etc. care a solicitat timp din partea cercetătorilor pentru a găsi și însuși noi modalități de căutare, pentru a dezvolta competențele digitale a cercetătorilor;
- dificultăți în organizarea offline a evenimentelor cu caracter științific pentru diseminarea informației;

- dificultăți de organizare a întâlnirilor de lucru a echipei pentru discutarea și generarea de idei.

Totodată, menționăm că dificultățile menționate au fost depășite, prin ajustarea la noi realități.

11. Concluzii

Scopul proiectului pentru anul de referință constă în determinarea bazelor teoretice ale aspectelor psihosociale în formarea securității psihologice la copii de diferite vârste. Obiectivele etapei anuale: studiul literaturii cu privire la bazele științifico-metodologice în domeniul securității psihologice; studiul bunelor practici naționale și internaționale cu privire la securitatea psihologică la copii; selectarea și elaborarea metodelor de cercetare a factorilor și condițiilor ce contribuie la securitatea psihologică la copii; elaborarea metodologiei de evaluare a securității psihologice la copii de diferite vârste. Conform scopului și obiectivelor menționate, echipa de proiect a realizat un șir de acțiuni de cercetare științifică prin care a obținut cunoștințe științifice noi privind fenomenul securității psihologice și consecințelor lor asupra dezvoltării elevilor la diferite vârste în funcție de posibilitățile, obstacolele și transformările caracteristice vârstei.

Totodată, constatăm că în acest an am trecut și trecem cu toții printr-o perioadă dificilă legată de declararea stării de urgență în medicină, perioada de carantină, restricțiile impuse de autorități etc. Aceste evenimente, în pofida faptului că ne-au asigurat securitatea fizică, au provocat și multe *consecințe negative asupra stării psihice ale oamenilor* (stări de tensiune, de incertitudine și nemulțumire, tonalitate afectivă scăzută, anxietate, stres, stări de confuzie stări de agresiune etc.), și în special asupra copiilor. Această perioadă a potențat escaladarea problemele de natură psihică, *afectând securitatea psihologică a generației în creștere*. Constatăm o creștere a numărului de comportamente de risc, comportamente care afectează zona securității fizice și psihice a persoanei: frustrare, frică, negativism, agresivitate, violență, comportamente adictive, comportamente conflictuale etc. Totodată analiza literaturii de specialitate și a ultimelor cercetărilor din domeniul psihologiei, pedagogiei, asistenței sociale atestă existența unor studii fragmentare, care nu ar elucida pe deplin problema asigurării securității psihologice, mai ales, în cadrul noului context social. Astfel, obiectivele lansate pentru acest proiect de cercetare, capătă în contextul noilor realități sociale tot mai multă actualitate și necesitate de a fi studiat și implementat pentru a contribuie la crearea stării de bine a copiilor.

The aim of the project for the reference year is to determine the theoretical bases of

psychosocial aspects in the formation of psychological security in children of different ages. The objectives of the annual stage: the study of the literature on the scientific-methodological bases in the field of psychological security; the study of good national and international practices on psychological security in children; selection and elaboration of research methods of factors and conditions that contribute to psychological security in children; elaboration of the methodology for evaluating the psychological security in children of different ages. According to the mentioned goal and objectives, the project team carried out a series of scientific research actions through which it obtained new scientific knowledge on the phenomenon of psychological security and their consequences on the development of students at different ages depending on the possibilities, obstacles and age-specific transformations.

At the same time, we find that this year we have all gone through a difficult period related to declaring a state of emergency in medicine, the quarantine period, the restrictions imposed by the authorities, etc. These events, despite the fact that they ensured our physical security, also caused many negative consequences on people's mental state (states of tension, uncertainty and dissatisfaction, low emotional tone, anxiety, stress, confusion, states of aggression, etc.), and especially on children. This period has exacerbated escalating mental health problems, affecting the psychological security of the growing generation. We find an increase in the number of risk behaviors, behaviors that affect the area of physical and mental security of the person: frustration, fear, negativity, aggression, violence, addictive behaviors, conflicting behaviors, etc. At the same time, the analysis of the specialized literature and of the latest researches in the field of psychology, pedagogy, social assistance attests the existence of fragmentary studies, which would not fully elucidate the problem of ensuring psychological security, especially in the new social context. Thus, the objectives launched for this research project, get in the context of new social realities more and more relevant and need to be studied and implemented to help create the well-being of children.

Conducătorul de proiect *Sanduleac* /Sergiu SANDULEAC

Data: 30.11.2020

LS

SEMNATURA PERSONALĂ A

Sanduleac

LEGALIZEZ:

ȘEFUL R.U. U.P.S. mun. Chișinău

30

11

20

Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare

Cifrul proiectului: 20.80009.0807.31

Cheltuieli, mii lei						
Denumirea	Cod		Modificat +/-	Anul de gestiune		
	Eco (k6)	Aprobat		Precizat	Executat	Sold
Remunerarea muncii angaj. conf. statelor	211180	336.1		336.1	252.0	84.1
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	212100	60.5		60.5	45.4	15.1
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	212200	15.1		15.1	11.4	3.7
Deplasări de serviciu peste hotare	222720			0.0		0.0
Servicii editoriale	222910	20.9		20.9	20.9	0.0
Procurarea produselor alimentare	333110			0.0		0.0
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			0.0		0.0
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	333611			0.0		0.0
Procurarea activelor nemateriale	317110			0.0		0.0
TOTAL		432.6	0.0	432.6	329.7	102.9

Rector interimar, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Ludmila URSU

Contabil șef / **Rodica OJOG**

Conducătorul de proiect / **Sergiu SANDULEAC**

Data: 30.11.2020

LȘ

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.0807.31

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Sanduleac Sergiu	1983	doctor în psihologie	0,5	03.01.2020	
2.	Racu Igor	1964	doctor habilitat	0,25	03.01.2020	
3.	Perjan Carolina	1973	doctor în psihologie	0,5	03.01.2020	
4.	Losîi Elena	1974	doctor în psihologie	0,25	03.01.2020	
5.	Vîrlan Maria	1972	doctor în psihologie	0,5	03.01.2020	
6.	Racu Iulia	1984	doctor în psihologie	0,5	03.01.2020	
7.	Adăscăliță Viorica	1974	doctor în psihologie	0,5	03.01.2020	
8.	Plămădeală Victoria	1966	doctor în psihologie	0,25	03.01.2020	
9.	Popescu Cristina	1985	fără grad	0,25	03.01.2020	
10.	Pletniov Olesea	1985	fără grad	0,25	03.01.2020	

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	30%
--	-----

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2020					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării					30%

Rector interimar, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

/ Ludmila URSU

Contabil șef / Rodica OJOG

Conducătorul de proiect / Sergiu SANDULEAC

Data: 30.11.2020